

Nadzór wojewodów często sięga niepozornych aktów wydawanych przez organy jednostek samorządu. Tak wydarzyło się niedawno w województwie zachodniopomorskim, gdzie podważono przepisy regulaminu wiejskich świetlic.

Wojewoda Zachodniopomorski, rozstrzygnięciem nadzorczym nr P-1.4131.234.2026.AA z 29 lipca 2026 r. (Dz.Urz.Woj. Zachodniopomorskiego z 30 lipca 2026 r., poz. 3386), stwierdził nieważność dwóch paragrafów Załącznika do uchwały pewnej Rady Miejskiej gminy miejsko-wiejskiej w sprawie przyjęcia regulaminu korzystania ze świetlic wiejskich i pomieszczeń świetlicowych, położonych na terenie tejże gminy.

Podstawę do uchwały stanowił art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym rada gminy może wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Wojewoda nie zakwestionował samego prawa gminy do uregulowania zasad korzystania ze świetlic – organ nadzoru wprost przyznał, że kompetencja rady w tym zakresie nie budzi tu wątpliwości. Problem dotyczył dwóch konkretnych przepisów regulaminu, które – zdaniem wojewody – wykroczyły poza granice udzielonego upoważnienia ustawowego.

W pierwszym przypadku w jednym z paragrafów załącznika do uchwały wskazano, że *„do zadań sołtysa właściwego ze względu na miejsce położenia świetlicy, a w przypadku pomieszczenia świetlicowego – jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, należy:*

1. *ściśła współpraca z Urzędem Miejskim w zakresie działań, wynikających z prawidłowego funkcjonowania obiektu, a mianowicie:*
 - a. *zgłoszenia potrzeby wywozu nieczystości płynnych i stałych oraz zakupu opału,*
 - b. *zgłaszanie awarii oraz usterek, poprzedzonych ich zabezpieczeniem,*
 - c. *zgłaszanie uszkodzeń lub zniszczeń sprzętu, urządzeń oraz wyposażenia,*
 - d. *zgłaszanie braku należytego ładu i porządku w budynku i wokół niego,*
 - e. *zgłaszanie w okresie zimowym potrzeby odśnieżania dachów oraz terenu wokół budynku,*
 - f. *udostępnienie świetlicy lub pomieszczenia świetlicowego osobom wykonującym przeglądy techniczne budynku oraz urządzeń, a także wykonującym remonty po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z pracownikiem Urzędu Miejskiego,*
 - g. *zgłaszanie wszelkich innych uwag, zdarzeń i sytuacji uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie budynku;*
2. *sporządzenie protokołów zdawczo-odbiorczych dotyczących wynajmu świetlicy lub pomieszczenia świetlicowego na cele związane z prowadzeniem działalności na rzecz środowiska lokalnego (m.in. uroczystości rodzinne: wesela, komunie, chrzciny, urodziny i inne).*

Powyższe postanowienia, zdaniem organu nadzoru, zostały podjęte z przekroczeniem upoważnienia ustawowego wyrażonego w art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym. Organ nadzoru uznał, że nakładanie na sołtysa lub jednostkę OSP konkretnych obowiązków administracyjno-gospodarczych – zgłaszanie awarii, nieczystości, potrzeby odśnieżania, sporządzanie protokołów zdawczo-odbiorczych – nie mieści się w pojęciu „zasad i trybu korzystania” z obiektu użyteczności publicznej. Jak podkreślono w uzasadnieniu, pojęcie to obejmuje kompetencję rady do *„formułowania norm i zasad prawidłowego postępowania oraz ustalania reguł zachowania się, które mają obowiązywać na terenie obiektów użyteczności publicznej”* – a więc reguł adresowanych do osób korzystających ze świetlicy, a nie zadań konkretnego, imiennie wskazanego podmiotu w stosunku do obiektu. Treści tego przepisu regulaminu nie można było, zdaniem wojewody, zaliczyć do żadnej z norm prawidłowego postępowania, a żaden inny

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 22, wrzesień 2026 09:20

Adrian Pokrywczyński

Odłony: 113

przepis ustawowy nie upoważnił organu stanowiącego gminy do regulowania tej materii. Innymi słowy: rada nakładała obowiązki pracownicze lub organizacyjne na sołtysa i OSP tam, gdzie ustawa dawała jej mandat wyłącznie do regulowania zasad korzystania z obiektu przez jego użytkowników.

Drugi z kwestionowanych przepisów brzmiał *„Zwolnienie z opłaty za najem świetlicy lub pomieszczenia świetlicowego, o której mowa w § 8 ust. 3, należy do decyzji Burmistrza Gminy (...), po uprzednim złożeniu stosownego wniosku przez osobę ubiegającą się o jej najem, na trzy dni przed zdarzeniem, po zasięgnięciu opinii sołtysa”*. Problemem okazało się tu scedowanie na burmistrza decyzji o zwolnieniu z opłaty za najem świetlicy bez żadnych ustawowych kryteriów tej decyzji. W rozstrzygnięciu nadzorczym przywołano art. 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej, zgodnie z którymi to rada gminy – a nie organ wykonawczy – posiada kompetencję do ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z obiektów gminnych, w tym decydowania, kto i na jakich warunkach jest z opłaty zwolniony; rada może wprawdzie przekazać takie uprawnienie burmistrzowi, ale musi to zrobić w sposób jasny i związany kryteriami. Tymczasem – jak zauważył organ nadzoru – *„w kwestionowanym przepisie Rada pozwala na dowolne rozstrzyganie w tym zakresie przez Burmistrza”*, a *„zwolnienie pewnej kategorii podmiotów z ponoszenia opłat winno być jasno wskazane w akcie, będącym aktem prawa miejscowego”*. W ocenie wojewody burmistrz, opierając się na tym paragrafie regulaminu, mógłby decydować o zwolnieniach w sposób niczym nieograniczony i dowolny, co jest niedopuszczalne.

Z powyższych względów stwierdzono nieważność obu ww. jednostek redakcyjnych załącznika do uchwały rady miejskiej.